

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата

(обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79, 92, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 61, 64, 80, 82, 85 и 102 от 2006 г., бр. 22, 51, 53, 97 и 109 от 2007 г., бр. 36, 43, 69, 88 и 102 от 2008 г., бр. 74, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр. 54, 98 и 100 от 2010 г., бр. 10, 19, 39 и 48 от 2011 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 20 от 2012 г.; изм., бр. 47, 53, 54, 60 и 75 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 19, 37, 79, 92, 95, 101 и 102 от 2015 г., бр. 13, 50, 81, 86, 98 и 101 от 2016 г., бр. 9, 11, 54, 58, 77 и 97 от 2017 г., бр. 2, 7, 17, 55, 59, 62, 77, 86 и 105 от 2018 г. и бр. 13, 17 и 60 от 2019 г.)

§ 1. В чл. 100, ал. 1, т. 1 думите „и контролния талон към него“ се заличават.

§ 2. В чл. 143, ал. 11, изречение второ, думите: „акта за установяване на административното нарушение“ се заменят с „фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание“.

§ 3. В чл. 152, ал. 1, т. 4 думите „буква „в“ се заменят с „букви „б“ и „в“, както и на водачите, които са лишени от правото да управляват моторно превозно средство на основание чл. 174, ал. 2 или чл. 343г от Наказателния кодекс“.

§ 4. В чл. 153, т. 4 думите „точките, потвърждаващи валидността на свидетелството за управление“ се заменят с „контролните точки за отчет на извършените нарушения“.

§ 5. В чл. 157 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, изречение първо думите „контролен талон за потвърждаване валидността на притежаваното свидетелство и“ се заличават.

2. Алинеи 6 - 8 се отменят.

§ 6. В чл. 158, ал. 1, т. 2 думите „е влязло в сила последното наказателно постановление, с което“ се заменят с „е влязъл в сила последният фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание, с който“.

§ 7. В чл. 159, ал. 1, т. 3 думите „точките, потвърждаващи валидността на свидетелството за управление“ се заменят с „контролните точки за отчет на извършените нарушения“.

§ 8. В чл. 160 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Дубликат на свидетелство за управление се издава, когато свидетелството е изгубено, откраднато, повредено или унищожено, за което обстоятелство притежателят подписва декларация.“

2. В ал. 3 думите „или контролен талон към него“ се заличават.

§ 9. В чл. 162, ал. 7 думите „контролни точки, потвърждаващи валидността на свидетелството за управление на моторното превозно средство“ се заменят с „контролни точки за отчет на извършените нарушения“.

§ 10. В чл. 165, ал. 1, т. 14, след думите „изпълняват наказателните постановления“ се добавят „и влезлите в сила фишове за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание“.

§ 11. В чл. 171 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1:

а) буква „д“ се изменя така:

„д) който управлява моторно превозно средство с наложено наказание глоба по този закон или по чл. 638, ал. 1 - 6 или по чл. 639 от Кодекса за застраховането, незаплатена в срока за доброволно заплащане - до нейното заплащане.“

б) буква „е“ се отменя.

в) създава се буква „з“:

„з) извън случаите по букви „а“ – „ж“, който, при управление на моторно превозно средство е извършил нарушение, за което е предвидено налагане на наказание лишаване от право да управлява моторно превозно средство по съдебен или административен ред – до решаване на въпроса за отговорността му, но за не повече от максималния срок на предвиденото наказание;“.

2. В т. 2 буква „в“ се отменя.

§ 12. В чл. 172 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, изречение второ думите „на акта за установяване на административното нарушение“ се заменят с „на фиша за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание“, а думите „в акта за установяване на административното нарушение“ се заменят с „във фиша за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание“.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) В случаите по чл. 171, т. 1, букви „д“, „ж“ и „з“ свидетелството за управление на моторно превозно средство на водача се изземва със съставянето на фиша за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание.“

3. В ал. 4:

а) в изречение първо думите „букви „в“, „к“, „л“, „м“, „н“ се заменят с „букви „к“, „л“, „м“, „н“, а думите „акта за установяване на административното нарушение“ се заменят с „фиша за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание“;

б) в изречение второ думите „букви „в“, „к“, „л“, „м“ и „н“ се заменят с „букви „к“, „л“, „м“ и „н“.

4. Алинея 7 се отменя.

5. Създава се ал. 11:

„(11) В случаите по чл. 171, т. 1, б. „б“, принудителната административна мярка се прилага незабавно при установяване на нарушението.“

§ 13. В чл. 174, ал. 3 думите „две години и глоба 2000 лв.“ се заменят с „три години и глоба от 3000 лв.“.

§ 14. В чл. 178д се създава изречение второ:

„Когато нарушението е установено в отсъствието на нарушителя, глобата се налага на собственика на превозното средство, а когато в свидетелството му за регистрация има вписан ползвател – на ползвателя, като в случай че собственикът, съответно ползвателят е юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер на 200 лв.“.

§ 15. В чл. 178е се създава изречение второ:

„Когато нарушението е установено в отсъствието на нарушителя, глобата се налага на собственика на превозното средство, а когато в свидетелството му за регистрация има вписан ползвател – на ползвателя, като в случай че собственикът, съответно ползвателят е юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 50 до 200 лв.“.

§ 16. В чл. 180 се създава ал. 3:

„(3) Когато е установено нарушение на правилата за паркиране в отсъствието на нарушителя и в резултат на нарушението е създадена непосредствена опасност за движението, на собственика на моторното превозно средство, а ако има вписан в свидетелството за регистрация ползвател – на ползвателя се налага глоба в размер от 20 до 150 лв., като в случай че собственикът, съответно ползвателят е юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в същия размер“.

§ 17. В чл. 183 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 запетаята и думите „контролен талон“ се заличават.

2. Създават се ал. 8 и 9:

„(8) Когато е установено нарушение на правилата за паркиране в отсъствието на нарушителя и в резултат на нарушението не е създадена непосредствена опасност за движението, на собственика на моторното превозно средство, а ако има вписан в свидетелството за регистрация ползвател – на ползвателя се налага глоба в размер на 20 лв., като в случай че собственикът, съответно ползвателят е юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в същия размер.

(9) Когато, в отсъствието на нарушителя, е установено нарушение на правилата за паркиране в зоната на пешеходна пътека, спирка за обществен превоз на пътници, кръстовище, или паркиране като втори ред в активна лента за движение до спрели моторни превозни средства по посока на движението, на собственика на моторното превозно средство, а ако има вписан в свидетелството за регистрация ползвател – на ползвателя се налага глоба в размер на 50 лв., като в случай че собственикът, съответно ползвателят е юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в същия размер“.

§18. В чл. 184, ал. 1, т. 5 се изменя така:

„5. собственик на пътно превозно средство, което е паркирано на пътя 30 дни след датата на отнемане или връщане на свидетелството за регистрация на пътното превозно средство в Министерството на вътрешните работи, а когато собственикът е юридическо лице или едноличен търговец, на собственика се налага имуществена санкция в същия размер“.

§ 19. Член 186 се изменя така:

„Чл. 186. (1) За административни нарушения по този закон, с изключение на нарушенията по чл. 179, ал. 3–3в, длъжностните лица на службите за контрол по чл. 165 издават фишове за установяване на административни нарушения и налагане на административни наказания.

(2) С фиша по ал. 1 може да се налагат следните административни наказания:

1. глоба;

2. имуществена санкция;

3. лишаване от право да се управлява моторно превозно средство, когато е предвидено за извършеното нарушение.

(3) С фиша по ал. 1 могат да се отнемат контролни точки, когато това е предвидено за извършеното нарушение.

(4) Не се съставя фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание, ако са изтекли три месеца от откриване на нарушителя или една година от извършване на нарушението.

(5) Образецът на фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание, издаван от органите на Министерството на вътрешните работи, се утвърждава от министъра на вътрешните работи и указанията в него са на български и на английски език.

§ 20. Създават се чл. 186а – 186е:

„Чл. 186а. (1) Фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание се съставя в три екземпляра и съдържа:

1. трите имена на длъжностното лице, издало фиша, длъжност и месторабота;
2. дата на съставяне и номер на фиша;
3. имена, единен граждански номер или личен номер на чужденец, или личен номер на всеки от свидетелите и адреса им по документ за самоличност;
4. имена, единен граждански номер или личен номер на чужденец, или личен номер на нарушителя и адреса му по документ за самоличност, а когато фишът се съставя срещу едноличен търговец или юридическо лице – наименование, ЕИК/БУЛСТАТ, седалище и адрес на управление, имена, единен граждански номер или личен номер на чужденец, или личен номер на представляващия го;
5. данни за превозното средство (ако е приложимо);
6. описание на нарушението, датата и мястото, където е извършено, обстоятелствата, при които е извършено, и доказателствата, които го потвърждават;
7. законовите разпоредби, които са нарушени, и тези, въз основа на които се налагат наказанията;
8. вида и размера на наложеното наказание и обстоятелствата, взети предвид при определянето му;
9. брой контролни точки, които се отнемат;
10. опис на писмените материали и на иззетите вещи, ако има такива;
11. в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване;
12. реда и условията за доброволно заплащане на глобата или имуществената санкция (на гише, чрез банкова карта, по банков път или по интернет с банкова карта или с друг електронен платежен инструмент);
13. подпис на длъжностното лице, издало фиша, подпис на нарушителя или на законния представител на юридическото лице или едноличния търговец и на всеки от свидетелите.

(2) В случай че нарушителят или свидетелите са лица без адрес на територията на Република България, във фиша се вписват данните от документите им за самоличност.

Чл. 186б. (1) Фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание се съставя в присъствието на нарушителя и на поне един свидетел, който е присъствал при извършване или установяване на нарушението.

(2) При липса на свидетел, присъствал при извършването или установяването на нарушението, или при невъзможност да се състави фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание в негово присъствие, фишът се съставя в присъствието на друг свидетел, като това изрично се отбелязва в него.

(3) Когато нарушението е установено въз основа на материали, изпратени от съда или от прокурора, фишът може да се състави и в отсъствието на свидетели.

(4) Фишът може да се състави в отсъствие на нарушителя, когато:

1. нарушителят е известен, но не може да се намери или след покана, в двуседмичен срок не се яви за съставяне на фиша;
2. нарушението е установено въз основа на материали, изпратени от съда или прокурора.

Чл. 186в. (1) Фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание се връчва на нарушителя или на лицето, срещу което е съставен, по реда на чл. 186д.

(2) Връчването на съставения фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание се удостоверява с подпис на нарушителя или на представляващия едноличния търговец или юридическото лице. Във фиша се отбелязва датата на връчването му. Отказът на лицето да подпише фиша се удостоверява с подпис на един свидетел.

(3) При подписване на фиша, на нарушителя или на представляващия едноличния търговец или юридическото лице се връчва екземпляр от него срещу разписка, за да може да заплати доброволно наложената глоба или имуществена санкция.

(4) Алинеи 1 – 3 не се прилагат, когато фишът е съставен за нарушение на правилата за паркиране. В този случай фишът се издава на собственика, а когато има вписан в свидетелството за регистрация ползвател на моторното превозно средство – на ползвателя. Първият екземпляр от фиша или негов дигитален образ му се изпраща за връчване по реда на чл. 186д, вторият и третият екземпляр остават за съхранение в службата за контрол по чл. 165, а на моторното превозно средство се закрепя уведомление за издадения фиш.

(5) В случаите по ал. 4 фишът се счита връчен от датата на закрепване на уведомлението към моторното превозно средство. В уведомлението се посочват номера на фиша, мястото и времето на нарушението, моторното превозно средство, с което е извършено нарушението, нарушените разпоредби, размерът на глобата или имуществената санкция, сметката и начините за доброволното ѝ заплащане. Уведомлението се съставя в два екземпляра и се придружава със снимков материал. Първият екземпляр от уведомлението се закрепва на моторното превозно средство, а вторият екземпляр и снимковият материал остават за съхранение в службата за контрол по чл. 165.

Чл. 186г. (1) Фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание подлежи на обжалване в 14-дневен срок от връчването му, чрез органа, който го е издал, до районния съд, в района на който е извършено или довършено нарушението.

(2) Фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание влиза в сила, когато:

1. не е бил обжалван в срока по ал. 1;
2. е бил обжалван, но е бил потвърден или изменен от съда.

(3) Влезният в сила фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание се смята за влязло в сила наказателно постановление.

(4) При заплащането на глобата или имуществената санкция, наложена с фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание, в срока по ал. 1 се дължи 70 на сто от нейния размер. Глобата или имуществената санкция, наложена с фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание, който е бил обжалван и потвърден от съда, се дължи в пълен размер.

Чл. 186д. (1) Фишове за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание и електронните фишове по този закон се връчват по един от следните начини:

1. при съставянето им от контролните органи, когато се издават в присъствието на нарушителя;

2. с препоръчано писмо с обратна разписка, от лицензиран пощенски оператор, когато се съставят в отсъствие на нарушителя, по:

- а) постоянен адрес – за физическите лица, с две посещения на адреса през седем дни;
- б) адрес на управление – за едноличните търговци, юридическите лица, регистрираните търговски представителства и клоновете на чуждестранни лица, с две посещения на адреса през седем дни;
- в) адрес, заявен в службите за административен контрол на чужденците – за пребиваващ в страната чужденец, извън случаите по буква „а“, с две посещения на адреса през седем дни;

3. чрез служители на определените от министъра на вътрешните работи структури и структурни звена за контрол, при осъществяване на функциите и правомощията им, с изключение на електронните фишове по чл. 189ж, ал. 1;

4. чрез длъжностни лица на административни органи, при осъществяване на административно обслужване по смисъла на Закона за администрацията, по ред, определен с наредба на Министерския съвет;

5. по реда на чл. 26 от Закона за електронното управление, когато адресатът е посочил електронен адрес за уведомяване съгласно изискванията, определени в наредбата по чл. 12, ал. 4 от Закона за електронното управление, и е изразил съгласие за уведомяване по електронен път.

(2) Когато лицето откаже да получи фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание или електронен фиш по реда на ал. 1, т. 2, отказът се удостоверява с подпис на съответния служител на лицензирания пощенски оператор.

(3) Когато лицето не бъде открито на съответния адрес по ал. 1, т. 2 при второто посещение, се поставя съобщение на видно място, което го уведомява, че фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание или електронният фиш може да бъде получен в 7-дневен срок в съответната структура. Фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание и електронният фиш се считат за редовно връчени с изтичане на този срок.

(4) Обстоятелството по ал. 3 се удостоверява с протокол за посещението на адреса, който съдържа данни за времето и мястото на съставянето му, за имената, длъжността и местоработата на лицето, което го съставя, фиша за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание или електронния фиш, по който се съставя, датата и часа на посещение на адреса, извършените действия по посещение на адреса и подпис на лицето, което го съставя.

(5) Когато съобщаването в производството не може да бъде извършено по реда на ал. 3, съобщението се поставя на таблото за обявления или в интернет страницата на съответната структура, за срок, не по-кратък от 7 дни, след изтичането на който фишът за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание или електронният фиш се смятат за връчени. За поставянето на съобщението на таблото за обявления или в интернет страницата на съответната структура се съставя протокол, който съдържа данни за времето и мястото на съставянето му, за имената, длъжността и местоработата на лицето, което го съставя, и за подлежащия на връчване фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание или електронен фиш. Протоколът се подписва от лицето, което го съставя.

(6) На нарушителя може да се връчи отпечатан дигитален образ от автоматизирана информационна система на издадени наказателни постановления и/или фишове за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание, съдържащи реквизитите на наказателното постановление или фиш, с изключение на подпис на длъжностното лице, което го е издало.

(7) При издаване или подмяна на свидетелство за управление на моторни превозни средства, при издаване на свидетелство за регистрация на моторно превозно средство или ремарке, лицето, заявило услугата, може да изрази писмено съгласие за уведомяване чрез изпращане на съобщение до персонален профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за достъп до електронни административни услуги по смисъла на Закона за електронното управление, и да посочи електронен адрес за уведомяване. Съгласие за уведомяване по електронен път, с посочване на електронен адрес за уведомяване, може да бъде изразено и по всяко време чрез подаване на писмено заявление от лицето, което желае да му бъдат връчвани документи по този закон, по реда на чл. 26 от Закона за електронното управление.

(8) Лицето, посочило електронен адрес по ал. 1, т. 5, и изразило съгласие за уведомяване по електронен път, е длъжно да съобщи на органите на Министерството на вътрешните работи всяка

промяна на електронния си адрес или относно съгласието в 14-дневен срок от промяната. Промяната има действие от момента на съобщаването, а всички документи, изпратени на посочения електронен адрес до съобщаването, се считат за връчени.

Чл. 186е. За неуредените в чл. 186 – 186г въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.“

§ 21. В чл. 189 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „нарушенията“ се добавя „и фишовете за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание“.

2. В ал. 2 след думата „съставените“ се добавя „фишове за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание и“.

3. В ал. 3 след думите „Свидетел по“ се добавя „фиша за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание или“.

4. В ал. 5, изречение първо се изменя така:

„(5) Електронният фиш по ал. 4 се връчва на лицето по чл. 188, ал. 1 или 2 по един от начините, определени в чл. 186д.“.

5. В ал. 12 думите „от министъра на вътрешните работи,“ се заличават.

6. В ал. 16 след думите „наказателното постановление“ се добавя „и на фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание“.

§ 22. В чл. 190 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение първо след думите „След влизане в сила“ се добавя „на фиш за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание или“.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Наложеного наказание глоба или имуществена санкция се заплаща в едномесечен срок от влизането в сила на наказателното постановление, на фиша за установяване на административно нарушение и налагане на административно наказание, на електронния фиш или на съдебното решение, или определението на съда при обжалване.“

3. Създава се ал. 4:

„(4) В 7-дневен срок след изтичане на срока по ал. 3, актовете, по които глобите или имуществените санкции не са заплатени, се изпращат за събиране на публичния изпълнител.“

Преходни и заключителни разпоредби

§ 23. Наказателни постановления по съставени до влизане на закона в сила актове за установяване на административни нарушения от службите за контрол по чл. 165 се издават по досегашния ред.

§ 24. Броят на контролните точки за отчет на извършваните нарушения, отнети с наказателни постановления, издадени преди влизането на закона в сила, се възстановява служебно след изтичане на две години, считано от датата, на която е влязло в сила последното наказателно постановление, с което на водача са отнети контролни точки.

§ 25. Министерският съвет приема наредбата по чл. 186д, ал. 1, т. 4 в шестмесечен срок от влизане на закона в сила.

§ 26. В Закона за административните нарушения и наказания (обн. ДВ. бр. 92 от 1969 г., изм. бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59, 85 и 89 от 1998 г., доп. бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от

2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10 от 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр.19, 54 и 77 от 2012 г., бр.17 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 81 от 2015 г., бр.76 и 101 от 2016 г., бр. 63 и 101 от 2017 г., бр.20 и 38 от 2018г., бр. 83 и 94 от 2019 г., бр. 13 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В член 39:

а) Алинея 2а се изменя така:

„(2а) Когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи издават фишове за установяване на административни нарушения и налагане на административни наказания.“.

б) Алинея 3 се изменя така:

„(3) Освен в случаите по ал. 2а, ако нарушителят оспори нарушението или откаже да плати глобата, за нарушението се съставя акт съгласно разпоредбите на този раздел.“

2. В чл. 82, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) в буква „а“ след думата „глоба“ се добавя „или временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност“.

б) буква „б“ се отменя.

§ 27. В Закона за автомобилните превози (обн. ДВ. бр.82 от 1999г., изм., бр.11 и 45 от 2002г., бр.99 от 2003г., бр.70 от 2004г., бр.88, 92, 95, 102, 103 и 105 от 2005г., бр.30, 85, 92 и 102 от 2006г., бр.42, 80 и 109 от 2007г., бр.102 от 2008г., бр.93 от 2009г., бр.41 от 2010г., бр.17 от 2011г., бр.38, 50, 60, 99 и 103 от 2012г., бр.15, 23, 66 и 109 от 2013г., бр.11, 60, 98 и 107 от 2014г., бр.14, 60, 81 и 100 от 2015г., бр.32, 58 и 59 от 2016г., бр.9, 93 от 2017г., бр.62, 80 и 105 от 2018г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 92 се правят следните изменения:

а) в ал. 1, второ и трето изречения се заличават;

б) ал. 5 и 6 се отменят.

2. В чл. 106а, ал. 2, т. 3 думите „и контролния талон към него“ се заличават.